

GORIŠKI LETNIK

ZBORNIK GORIŠKEGA MUZEJA
33–34 /2009–2010

MARUŠIČEV ZBORNIK
*Zbornik prispevkov v počastitev 70-letnice
prof. dr. Branka Marušiča*

ZVEZEK I.

Goriški muzej
2010

GORIŠKI LETNIK – Zbornik Goriškega muzeja
ISSN 0350-2929

Marušičev zbornik

Zbornik prispevkov v počastitev 70-letnice prof. dr. Branka Marušiča

© Goriški muzej

Številka 33-34 (zvezek I. in II.) je izšla v sodelovanju z Raziskovalno postajo ZRC SAZU Nova Gorica.

Uredniški odbor: dr. Jasna Fakin Bajec, Petra Kolenc (urednica), Špela Ledinek Lozej, Neva Makuc, Andrej Malnič (odgovorni urednik), mag. Inga Miklavčič Brezigar, dr. Danila Zuljan Kumar, Beatriče Žbona Trkman

Prevodi izvlečkov: Andreja Blažič Klemenc, Danila Zuljan Kumar - angleščina, Neva Makuc - italijanščina

Lektoriranje: Tjaša Žorž

Bibliografska obdelava: Simona Frankl

Za vsebinsko korektnost prispevkov odgovarjajo avtorji.
Redakcija te številke je bila zaključena 31. 12. 2010.

Sofinancirajo: Mestna občina Nova Gorica, Občina Šempeter-Vrtojba,
Občina Brda, Občina Kanal ob Soči

Naklada: 700 izvodov

Tisk: Print Dušan Lulin, s. p.

Izdajatelj: Goriški muzej, Kromberk, Grajska 1, 5000 Nova Gorica

Slika na ovtiku: Trg Travnik v Gorici na razglednici iz leta 1923 (Hrani Goriški muzej).

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

94 (497.473) (082)
930.1(497.4) : 929 Marušič B.
929 Marušič B.

MARUŠIČEV zbornik : zbornik prispevkov v počastitev 70-letnice prof. dr. Branka Marušiča / uredniški odbor Petra Kolenc...[et al.] ; prevodi izvlečkov Andreja Blažič Klemenc. – Nova Gorica : Goriški muzej, 2010. – (Goriški letnik : zbornik Goriškega muzeja, ISSN 0350-2929 ; 2009–2010, 33–34)

ISBN 978-961-6201-39-1
1. Kolenc, Petra, 1977–

Vsebina

ZVEZEK I.

- 7 Predgovor**
Andrej Malnič

Prof. dr. BRANKO MARUŠIČ

- 11 Prof. dr. Branko Marušič – sedemdesetletnik**
Slavica Plahuta
- 23 Zgodovinar iz radovednosti**
Oto Luthar
- 25 Iz roda v rod - ob jubileju dr. Branka Marušiča**
Saša Vuga
- 29 Leta najinega popotovanja**
Janez Suhadolc
- 37 Branko Marušič na Tolminskem**
Damjana Fortunat Černilogar
- 43 »Marušičeva zbirka« zbirka arhivskega in dokumentacijskega gradiva**
Ivana Uršič
- 53 Iz zapisnikov slovensko-italijanske zgodovinsko-kulturne komisije**
Milica Kacin Wohinz
- 81 Dall'utopia alla realtà: da vicini ad amici
Riflessioni a proposito di nuovi orientamenti storiografici sulle relazioni italo-slovene**
Fulvio Salimbeni
- 87 Srce je popotnik**
Darja Mihelič
- 103 Moje srečanje s pisateljem Francetom Bevkom – prvo in zadnje**
Ciril Zupanc

RAZPRAVE

- 107 Dragan Božič**
Resnica o zakladni najdbi bronastih srpop iz Grgarja
Kdaj, kje in kako je bila najdena, kdo jo je našel in koliko srpop je vsebovala
- 137 Miha Mlinar**
Železnodobno grobišče pri Srpenici na Bovškem

155 Patricia Bratina

Nova arheološka odkritja v Vipavski dolini

181 Timotej Knific

Kanal ob Soči pred tisoč leti

195 Beatriče Žbona Trkman, Ana Kruh

Stanje raziskav gradov in dvorcev na območju historične Goriške I.
Dobrovo, Kozlov rob, Rihemberk, Štanjel

219 Alma Bavdek

Stanje raziskav gradov in dvorcev na območju historične Goriške II.
Predjamski grad

225 Ana Sirk Fakuč

○ restavriranju slik na steklo in o tehniki slikanja

243 Tanja Martelanc

Srednjeveški neutrjeni stolpasti dvor in protiturški tabor v Šempasu

259 Miloš Fon

Bizantinci v širšem goriškem prostoru in v vzhodni Furlaniji do konca gotske vojne

305 Neva Makuc

V senci "pristne" furlanske historiografije: historiografski prispevki iz obdobja humanizma in renesanse v katapanih, družinskih knjigah, notarskih protokolih in še kje

319 Peter Štih

»Kmečko prebivalstvo v grofijah Goriška in Gradiščanska je sicer delavno, vendar zelo revno ...«.
Poročilo dvornega vojnega sveta o socialnem in gospodarskem stanju na Goriškem in
Gradiščanskem iz leta 1770

335 Tanja Gomiršek

Delo in položaj žensk v Goriških brdih 19. stoletja

371 Petra Kolenc

○ Mariji Gianola por. Tuma in njenem življenju ob Henriku
Her Story In His(S)tory

385 Milan Pahor

Slovenske (in slavjanske) čitalnice in knjižnice v Trstu in okolici v letih 1848–1918

437 Andrej Vovko

Člani družbe Sv. Mohorja v Solkanu do leta 1918

457 Andrej Rahten

Primorska razsežnost Vseslovenske ljudske stranke

473 Peter Stres

Zakaj ni prišlo do gradnje predelske železnice po Gornji Soški dolini?

491 Ljudmila Bezljaj Krevel

Ob 160-letnici dograditve telegrafske linije Dunaj–Trst